

2 - De aangifte van een strafbaar feit en mijn rechten tijdens het onderzoek of het proces

Hoe geef ik een strafbaar feit aan?

U doet aangifte door een klacht in te dienen bij een van de diensten van de politie, het parket of de rechtbank. U kunt een klacht indienen als u het slachtoffer bent van een strafbaar feit en ook als u ziet dat een verwante het slachtoffer is van een strafbaar feit, schade heeft ondervonden of een strafbaar feit heeft gepleegd. De verschillende instanties (d.w.z. politie, parket, rechtbanken) werken onderling samen en sturen uw klacht zo nodig voor grondig onderzoek door naar de aangewezen instantie. Uw klacht kunt u mondeling, schriftelijk of elektronisch indienen. Elektronisch ingediende klachten worden voorzien van een geavanceerde elektronische handtekening. In uw klacht geeft u een beschrijving van wat er is gebeurd en vermeldt u uw contactgegevens. Indien u slachtoffer bent van een strafbaar feit, beschrijft u ook de schade die u hebt geleden en geeft u aan of u al dan niet wilt verzoeken om een schadevergoeding. Anonieme indiening is niet mogelijk maar als u daarom verzoekt zal de politieambtenaar of openbare aanklager uw persoonsgegevens niet in uw aangifte opnemen.

Hoe kom ik er achter wat de stand van zaken is?

Als u aangifte hebt gedaan van een strafbaar feit of als u slachtoffer bent van een strafbaar feit, moet de politieambtenaar u via kennisgeving of betekening informeren over de beslissing. De kennisgeving of betekening van de beschikking (*uznesenie*) vindt plaats op het adres dat u in uw klacht hebt opgegeven. Indien u aangifte hebt gedaan van een strafbaar feit, wordt u *op de hoogte gehouden van het verloop van de procedure (tenlastelegging van een bepaalde persoon, uitbreiding van de tenlastelegging, verwijzing van de zaak, buitenvervolginstelling, voorwaardelijk sepot of schorsing van de vervolging)*.

Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand (tijdens het onderzoek of tijdens het proces)? Onder welke voorwaarden?

U bent niet verplicht zich bij het indienen van uw klacht te laten vertegenwoordigen door een advocaat. U kunt ervoor kiezen gebruik te maken van de rechtsbijstand die wordt verleend door organisaties voor slachtofferhulp of, onder bepaalde voorwaarden, door het centrum voor rechtsbijstand. In de latere fasen van de strafprocedure kan er op kosten van de staat een advocaat voor u worden aangewezen.

Kan ik aanspraak maken op onkostenvergoeding (voor deelname aan het onderzoek/het proces)? Onder welke voorwaarden?

Wanneer u wordt opgeroepen als getuige, ongeacht of dat in het kader van een voorbereidende of gerechtelijke procedure is, hebt u recht op vergoeding van uw kosten, waaronder met name de met bewijzen gestaafde kosten van vervoer, maaltijden en verblijf. U hebt recht op een vergoeding voor aantoonbare loon- of andere inkomstenderving. U moet uw verzoek om terugbetaling van de kosten die u hebt gemaakt om te getuigen, binnen drie dagen na de zitting indienen, want daarna vervalt uw recht. Uw vergoeding moet binnen twee weken na indiening van uw verzoek zijn vastgesteld.

Als u een burgerlijke partij bent, neemt de staat niet uw eigen proceskosten voor zijn rekening. Eigen proceskosten zijn vervoerskosten, een vergoeding voor de bestede tijd van de gemachtigde van de burgerlijke partij, portokosten en andere gemaakte kosten. Als burgerlijke partij kunt u echter al in het kader van de strafprocedure een verzoek indienen om terugbetaling van de proceskosten die u moet maken om uw vordering in te stellen, waaronder ook de kosten voor het inschakelen van een gemachtigde. De dader van het strafbare feit is verplicht u

die kosten te vergoeden.

Kan ik beroep instellen als mijn zaak wordt afgesloten voordat er een proces plaatsvindt?

Uw zaak wordt niet noodzakelijkerwijs behandeld in een gerechtelijke procedure. Hij kan ook worden afgedaan via een minder formeel alternatief dat niet wordt afgesloten met een beslissing over schuld en straf. Voorbeelden van zulke alternatieve procedures zijn voorwaardelijk sepot van de procedure, voorwaardelijk sepot van de procedure tegen een meewerkende verdachte, transactie of strafbeschikking. De mogelijkheid om beroep in te stellen hangt af van de status van uw procedure en van de manier waarop de strafprocedure wordt afgesloten. Zo kunt u bijvoorbeeld een klacht indienen tegen een voorwaardelijk sepot van de procedure en tegen een voorwaardelijk sepot van uw zaak in het geval van een meewerkende verdachte, ongeacht of u slachtoffer bent of alleen aangifte van de feiten hebt gedaan. Tegen een transactie kunt u daarentegen geen rechtsmiddel instellen omdat die alleen met uw toestemming tot stand kan komen. Als u de burgerlijke partij bent, kunt u verweer instellen tegen een vergoedingsregeling in het kader van een strafbeschikking. Is uw verweer ontvankelijk, dan wordt de vergoedingsregeling in het kader van de strafbeschikking nietig verklaard en verwijst de rechter u naar een civiele procedure waarin u schadevergoeding kunt eisen.

Kan ik betrokken worden bij het proces?

Als u een burgerlijke partij bent, stelt de rechter u in kennis van de hoofdzitting. Als u niet aanwezig bent op de hoofdzitting, wordt uw verzoek om schadevergoeding beoordeeld op basis van uw eerdere verzoeken in het dossier. Als u alleen aangifte hebt gedaan van een strafbaar feit, kunt u de hoofdzitting bijwonen als lid van het publiek.

Wat is mijn officiële rol binnen het rechtsstelsel? Heb ik bijvoorbeeld de hoedanigheid van slachtoffer, getuige, burgerlijke partij of particuliere aanklager?

U wordt als slachtoffer beschouwd als u letsel of materiële, morele of andere schade hebt geleden als gevolg van het strafbare feit, of als uw rechten en vrijheden zijn geschonden of in gevaar zijn gekomen, maar ook als er ten gevolge van het strafbare feit een familielid is overleden. Iedereen die zegt slachtoffer te zijn, wordt als zodanig beschouwd totdat het tegendeel is bewezen, ongeacht of de dader wel of niet is geïdentificeerd, vervolgd of veroordeeld. De rechten, de bescherming en de ondersteuning van slachtoffers zijn vastgelegd in de wet inzake slachtoffers van een strafbaar feit.

In het kader van een strafprocedure kan een slachtoffer de status van bekendmakende partij, burgerlijke partij of getuige hebben en geniet het alle rechten die hem krachtens het wetboek van strafvordering toekomen op grond van de verleende status.

In een strafprocedure is de burgerlijke partij een persoon die ten gevolge van het strafbare feit lichamelijk of materiële, morele of andere schade heeft geleden, of van wie de wettelijk beschermde rechten en vrijheden zijn geschonden of in gevaar zijn gebracht.

U wordt als getuige beschouwd wanneer een bij een strafprocedure betrokken instantie of een rechtbank u heeft uitgenodigd of opgeroepen om als getuige te worden gehoord met betrekking tot voor de strafprocedure relevante feiten waarvan u met uw zintuigen kennis hebt genomen, of wanneer u op eigen initiatief of op initiatief van een partij verschijnt voor een bij een strafprocedure betrokken instantie of een rechtbank.

Het Slowaakse strafrecht bevat geen bepalingen over de instelling van een particuliere aanklager. In strafprocedures wordt de vervolging ingesteld door de openbare aanklager

Wat zijn mijn rechten en plichten in deze hoedanigheden?

Als slachtoffer van een strafbaar feit hebt u recht op informatie over de mogelijkheid een klacht in te dienen, over de diverse fasen van de strafprocedure en over de contactgegevens van organisaties die u zouden kunnen helpen.

Als u daarom vraagt, zal de politie of eventueel het parket u helpen om contact op te nemen met een organisatie voor slachtofferhulp die u beter kan bijstaan. U hebt recht op deskundige hulp, het recht te worden gehoord en het recht met waardigheid, respect en tact te worden behandeld. Als u slachtoffer van een geweldsmisdrijf bent, hebt u ook recht op een schadevergoeding.

Als burgerlijke partij hebt u in bepaalde gevallen het recht te laten weten of u instemt met de instelling van strafrechtelijke vervolging, en hebt u het recht schadevergoeding te eisen en te verzoeken om maatregelen van instructie voor bewijsmiddelen, waaronder ook aanvullende. Ook hebt u het recht bewijsmiddelen over te leggen, dossiers te raadplegen en te bestuderen, de hoofdzitting bij te wonen in openbare rechtszittingen van beroepsprocedures en onderhandelde bekentenissen, te reageren op de bewijsvoering, conclusies te presenteren en een rechtsmiddel in te stellen.

Als getuige is het, wanneer u wordt opgeroepen door de bij de strafprocedure betrokken instanties en/of door de rechtbank, uw plicht te verschijnen en een verklaring af te leggen over het strafbare feit en de dader of over de voor de strafprocedure relevante omstandigheden. Als u niet op de zitting verschijnt zonder daarvoor een geldige reden op te geven, riskeert u dat de autoriteiten u komen halen.

In de volgende drie gevallen kunt u weigeren te getuigen:

- als de verdachte een directe verwante, broer of zus, adoptieouder, adoptiekind, echtgeno(o)t(e) of feitelijk samenwonende partner is;
- als uw getuigenis een risico op vervolging voor uzelf of voor een of meer van uw naaste verwanten zou inhouden;
- als u door te getuigen het biechtgeheim of de geheimhouding van informatie zou schenden die u als persoon met een geheimhoudingsplicht in uw hoedanigheid van pastoraal werker is toevertrouwd.

U hebt recht op rechtsbijstand en op de aanwezigheid van een advocaat bij de hoorzitting, evenals het recht het proces-verbaal in te zien en te verzoeken om aanvulling of correctie ervan. U hebt recht op een vergoeding van de noodzakelijke kosten (bv. vervoerskosten) en loonderving, de zogeheten getuigenkosten (*svedočné*). U moet uw verzoek om terugbetaling van de kosten die u hebt gemaakt om te getuigen, binnen drie dagen na de zitting indienen.

Kan ik tijdens het proces een verklaring afleggen of getuigen? Onder welke voorwaarden?

Als burgerlijke partij kunt u de hoofdzitting bijwonen en bewijsmiddelen overleggen waarvan de rechter kennis moet nemen. Ook kunt u commentaar geven op bewijsmiddelen waarvan de rechter al heeft kennisgenomen. Nadat de rechter het onderzoek heeft afgesloten, is het niet meer mogelijk verder bewijsmateriaal over te leggen.

Aan het eind van de zitting (of aan het eind van de laatste zitting, als er meerdere zijn) kunt u uw conclusies presenteren. Conclusies zijn inhoudelijk niet strikt gedefinieerd, zodat u zelf kunt beslissen wat u wilt zeggen. U kunt daarbij gebruikmaken van uw aantekeningen. Als u een gemachtigde hebt, worden de conclusies door hem gepresenteerd.

Welke informatie ontvang ik tijdens het proces?

Als burgerlijke partij wordt u altijd via kennisgeving of betekening op de hoogte gebracht van elke beslissing die wordt genomen (vonnis, beschikking, strafbeschikking). Als u een gemachtigde hebt aangewezen, worden de beslissingen rechtstreeks naar hem gestuurd.

Heb ik toegang tot procesdossiers?

U kunt tijdens de strafprocedure op ieder moment vragen om inzage in het dossier. Daarvoor moet u contact opnemen met de bevoegde instantie die bij de strafprocedure is betrokken. Dat kunt u zowel mondeling als schriftelijk doen. In dat geval is de bevoegde instantie in beginsel verplicht het verzoek van u als burgerlijke partij in te willigen door u in kennis te stellen van de plaats, de datum en het tijdstip van deze procedurehandeling. Bij inzage in het dossier worden uiteraard alle maatregelen genomen die nodig zijn om bekendmaking van vertrouwelijke informatie, bedrijfs- en bankgeheimen enz. te voorkomen.

■ Laatste update: 27/03/2023

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.